

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

V. Declarat residuas causas difficultatis reformandi; videlicet, quia mali hoc multipliciter impediunt; quia consuetudo & natura corrupta tendunt in contrarium; & quia astuti homines acutißima ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

eis ab inexpertis sæcularibus citius creditur,
 quidquid contra reformationem dixerint,
 eò quòd non videntur manifesta procurare
 scandala. Talibus propriissime, vt dicit Cas- Calsian.
collat. 4.
cap. 19.
 sianus in Collationibus Patrum, congruit
 illud, quod Iudex strictissimus Apocalyp. 3.
 dicit, impropere, & minatur Laodicensi
 Ecclesiæ: *Scio opera tua, quia neque frigidus* Apoc. 3.
es, neque calidus. Utinam frigidus esses aut
calidus! sed quia tepidus es, & nec frigidus
nec calidus, incipiam te euomere ex ore meo:
quia dicis, Diues sum & locupletatus, &
nullius egeo: & nescis quia tu es miser, &
miserabilis, & pauper, & cecus, & nudus.

CAPVT V.

*Declarat residuas causas difficultatis refor-
 mandi: videlicet, quia mali hoc multipli-
 citer impediunt: quia consuetudo & na-
 tura corrupta tendunt in contrarium, &
 quia astuti homines acutissima argumen-
 ta formant in contrarium.*

OSTENDITVR difficultas reforma-
 tionis tertio ex eo, quia hanc dæmo-
 nes & mali homines multum impediunt.
 Hac de causâ Antonium reformatorem pri-
 mum status monastici, dæmones leguntur,
 in vitis Patrum, similiter alios ei contem-

poraneos Patres , persecuti esse atrociter. Idem in monte Cassino & alibi intulerunt B. Benedicto, in suæ Religionis exordio. Patres persecutiones temporibus B. Dominici & Francisci ingesserunt maligni spiritus, nunc minando lapidum ictibus, nunc tectorum ecclesiæ intentatis lapsibus, nunc pro minimis peccatis fratrum illabendo corporibus: nunc etiam vt à cœpto deterrent, in terribilissimis apparuerunt deformitatibus, prout Patrum Prædicatorum diffuse canunt Legendæ. Et quæ olim dæmones contra reformationem procurauerunt in assumptis corporibus; hæc nunc, sicut aliquando in priscis temporibus, procurant periculosius per falsos Christicolas, in quibus plus nocet domesticus hostis. Sic tempore B. Benedicti, propter cuiusdam presbyteri nomine Florétini malitiam, qui, prope dicti Patris monasterium, mulierum procacium ludos procurasse legitur, cum filiis Pater locum coactus est dimittere, vt testatur B. Gregorius 2. lib. Dialog. Tales sanctæ reformationi obicem ponentes, sunt araneis similes, quæ retia texere solent* minutis & animalibus innocentibus, vt ait Cassiodorus super illud Psalmi, Anni eorū sicut aranea meditentur: Malignitatem, ait, vitæ eorum similitudo declarat. Aranea est animal tenue

B. Greg.
l. 2. Dial.
c. 8.
* muscis
Cassiod. in
Psal. 89. ci-
tatur.

ac debilissimum, quod transeuntibus volatilibus quædam retia dolosa contexit: sic anni eorum, qui sceleratis operibus dediti sunt, inanibus & subdolis machinationibus occupantur. Taliter bona impediunt sunt scandalizatores, contra quos Dominus dicens Matth. 18. multa vœ minatus est: *Væ, Mat. 18. 7. inquit, mundo à scandalis. Et qui scandalizauerit unum de pusillis istis, qui in me credunt, expedit ei, ut suspendatur mola asinaria in collo eius, & demergatur in profundum maris.*

Ostenditur etiam quartò reformationis difficultas ex eo, quòd consuetudo & corrupta natura tendunt in contrarium, scilicet virtutis & regularis obseruantia, propter vsum peccati. Consuetudo enim transgrediendi metas iustitiæ, multipliciter lædit: quia in transgressione transgredi mandatù, legem putat: potentias animæ ad malum vinculat, hominem voluptate cæcat, iuuentutem inficit, & senectutē necit ad malum. Transgressionem quidem facit legem putare: quia, vt experientia docet, communiter omnes, qui ad rationem ponuntur, cur regulam & statuta non seruent, allegant consuetudinem pro lege. Quæ tamen consuetudo, prout in sequentibus ostendetur, potius est corruptela nuncupanda. Isto modo

idololatria per venerationem mortuorum in suis imaginibus, est in mundum totum olim introducta. Vnde Sapien. 14. *Interueniente tempore, conualescente iniquâ consuetudine, hic error tamquam lex custoditus est, & tyrannorû impia colebantur figmenta.*

Aristot. 3.
Ethic. c. 5
circ. med.

Judic. 16.
v. 21.

Consuetudo, animæ potentias ad malû vinculat; ideò dicit Philosophus 3. Ethic. quòd habitus mali postquam sunt generati, non subiacent voluntati, scilicet ad statim extirpandum: licet secundùm fidem, ad peccatum delendum, cum gratiâ liberum arbitrium sufficiat. Et tamen eidem habitus mali dicuntur voluntarij à principio: quemadmodum proiciens lapidem, non habet in suâ potestate, iam proiectum resumere; projectio tamen dicitur voluntaria, quia in ipso fuit mittere & non mittere à principio. Ita & de sponte cadente in foueam profundam explicari potest. Figura huius est in Sampsonne, quem voluntariè amore copulatum malæ feminæ, Philisthiim ceperunt; captum & vinctum catenis ac cæcatum, in carcere molere coegerunt. Consuetudo homines voluptate suâ cæcat: quamquam enim homines duplici de causâ tententur, videlicet propter experientiam voluptatis prohibitæ, & propter experientiam voluptatis ignoratæ; tamen longè molestius inclinantur

tur

tur experti, quàm inexperti, propter impressionem voluptatis memoratæ: imò adeò in peccatum proiicit, vt quis inde exire propter delectationem quodammodò conatâ velut insensatus non labore. Ideò à sanctis, peccans ex consuetudine, sepulto foetenti assimilatur Lazaro iam quatruiduano. Ad quam sepulturam his gradibus transit, vt primò, per tentationem & cogitationem de peccato distemperetur: secundò per concomitantem delectationem infirmetur: tertio, per consensum moriatur: quartò, per culpæ defamationem ab aliis abominetur, & de domo quodammodò asportetur & elongetur: & quintò, per consuetudinem sepeliatur. Vnde B. Augustinus: Lex peccati est violentia consuetudinis, quâ trahitur & tenetur etiam inuitus animus, eo merito, quo in eam volens illabitur. Et ibi de seipso subdit, loquens de statu suo, in quo ante Baptismum erat: Suspirabam, inquit, ligatus non ferro alieno, sed meâ ferreâ volûtate. Velle meum tenebat inimicus, & inde mihi catenam fecerat, & constrinxerat me. Quippe ex voluntate peruersâ facta est libido; & dum feruitur libidini, facta est consuetudo; & dum consuetudini non resistitur, facta est necessitas. Consuetudo etiam iuuentutem periculosissimè inficit, allicit, & inuadit. *Adolescens*

Aug. lib. 8.
confess. c. 5.

Prou. 22. 6. *scens enim iuxta viam suam, etiam cum se-*
nuerit, non recedet ab eâ, ait Salomon Pro-

uerbior. 22. vbi Glossa Bedæ: Græca nar-
rat historia potentissimum regem, orbisque
dominatorem, scilicet Alexandrum, & in
moribus & in incessu Leonidis pædagogi
fui non potuisse carere vitiis, quibus pueru-
lus imbutus erat. Consuetudo enim in iu-
uentute acquisita, etiam retentatur facilius
succedente tempore, iuxta illud;

Quod noua testâ capit, inueterata sapit.

Consuetudo postremò senectutem grauissi-
mè necit, imò necat, attestante B. Gregorio

B. Greg.
1. Moral.

lib. Moral. Tenent, inquit, prauæ consuetu-
dines, quem semel ceperunt, atque quotidie
duriores existunt, & non nisi cum peccato-

Sen. ep. 60.
cir. med.

ris vitâ finiuntur. Et Seneca epist. 60. Dum
in vitiis iacimus, euelli difficile est. Non
enim inquinati sumus, sed infecti. Cuius

Isid. lib.
Synonym.
seu Soliloq.
l. 1. cir. me.

rationem Isidorus libro Soliloqu. assignat,
dicens: Præuus vsus vix aboletur, assidua
consuetudo vitium in naturam conuertit.

B. Aug. En-
chir. c. 80.
tom. 3.

Animus in sceleribus astrictus, vix ab eis di-
uelli potest. Hinc B. Augustinus in libro En-
chirid. dicit: Peccata quamuis magna &
horrenda, cum in consuetudinem veniunt,
aut parua esse, aut nulla creduntur. vsque
adeò, vt non solum non occultanda, sed
etiam prædicanda, diffamandaq; videantur.

Con-

Consuetudo igitur transgrediendi regulam & statuta, Religiosorum maximè impedit reformationem: quamobrem difficile est reformare.

Quinta ratio, quare illud difficile est, quia sanctæ reformationi astuti & peruersi homines callidissimas obiectiones opponunt & argumenta, imperitos & simplices ac etiam sapientes quodammodò multum mouentia: quæ latè sunt suprà mota libro I. cap. 4. &c.

CAPVT VI.

Incipit reformatoꝝ septem reformationis utilitates ostendere, & duas primas declarat: nempe quòd talis iuuat Ecclesiam multipliciter, & equipollet ædificationi noui monasterij.

VERVM quia per ea, quæ iam latè dicta sunt, quo ad difficultatem reformationis, quæ nimiùm terrere possent pusillanimes, satis respondetur ad tertium dubium suprà positum: nunc pro confortatione & consolatione, è diuerso videndum est, quàm sit fructuosum reformare & meritum. quod in septem utilitatibus considerare possumus: nam Ecclesiam multipliciter iuuat fidelium; ædificationi noui monasterij